A woman wearing a vibrant pink, orange, and yellow hijab and a teal jacket is shown in profile, smiling and clapping her hands. In the background, another woman is visible, also smiling. The background is dark and out of focus.

2018-2021-mut suliffigisami Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa suleqatigiinnissamut ingerlassassai

**Nunani Avannarlerni
Ministerit Siunnersuisoqatigiivi**

2018-2021-mut suliffigisami Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa suleqatigiinnissamut ingerlassassai

ANP 2018:716

ISBN 978-92-893-5505-6 (PRINT)

ISBN 978-92-893-5506-3 (PDF)

ISBN 978-92-893-5507-0 (EPUB)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2018-716>

© Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi 2018

Ilusilersornera: Gitte Wejnold

Kalaallisuunngortinnera: PolarInfo

Ungaluani assilisaq: Unsplash.com

Naqiterneqarfia: Rosendahls

Printed in Denmark

Nunat Avannarliit suleqatigiinnerat

Nunat Avannarliit suleqatigiinnerat tassaavoq nunarsuarmi nunap ilaani suleqatigeeriaatsit annerpaat ilaat. Suleqatigiinnermi ilaapput Danmark, Finland, Island, Norge aamma Sverige, kiisalu Savalimmiut, Kalaallit Nunaat aamma Åland.

Nunat Avannarliit suleqatigiinnerat naalakkersuinikkut, aningaasaqarnikkut kultureqarnikkullu tunngaveqarpoq, tassaallunilu Europami aamma nunat tamalaani suleqatigiinnermi pingaarutilittut ilaasoq. Nunat Avannarlerni ataatsimoornerup Europami nukittuumi Nunat Avannarliit nukittoq sulissutigaa.

Nunat Avannarliit suleqatigiinnerisa silarsuarmi avatangiisumi nunat avannarliit nunallu ilaani soqutigisarisaq naleqartitalu nukittorsarnissaat kissaatigaat. Nunat akornanni ataatsimoorussatut naleqartitat tassaapput nunarsuarmi nunap ilaani nutaalionerpaatut unammillersinnaallu arnerpaatullu Nunat Avannarliit inissisimaffigisaannik nukittorsaaqataasut.

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi

Nordens Hus

Ved Stranden 18

1061 København K

www.norden.org

Nunat Avannarlernit saqqummersitat uani aakkit: www.norden.org/nordpub

**2018-2021-mut suliffigisami
Nunani Avannarlerni
Ministerit
Siunnersuisoqatigiivisa
suleqatigiinnissamut
ingerlassassai**

Imarisai

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa suleqatigiinnissamik ingerlassassai pillugit	6
Suliffigisami suliassa qarfimmi suleqatigiinnissamut ingerlassassaq pillugu	7
Periusissialikkatut iliuuseqarfigisassatut suliassa qarfiit	10
Iliuuseqarfissatut suliassa qarfik 1	11
Iliuuseqarfissatut suliassa qarfik 2	14
Iliuuseqarfissatut suliassa qarfik 3	17
Iliuuseqarfissatut suliassa qarfik 4	18
EU-mik nunanilu tamalaani suliaqartunik allanik suleqateqarnerit	20
Suliassa qarfimmi aaqqissuussinerit	22
Suliffinni isumannaallisaanermik pissutsinut suliassa qarfiup iluani llinniagaqaqqinnermut Nunat Avannarlerni llinniarfik	24
Suleqatigiinnissamik ingerlassassap piviusunngortinnera	26

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa suleqatigiinnissamik ingerlassassai pillugit

Piffissami 2018-2021-mi Nordisk Ministerråd for Arbejdsliv (MR-A-p) suleqatigiinnissamik ingerlassassaata naalakkersuinikkut unammillerfissat pingaarnersiukkallu pingaarnertitat nassuiarpai. Suleqatigiinnissamik ingerlassassanut siunertaq tassaavoq najoqqutassialikkatut Nunat Avannarlerni naalakkersuisut suleqatigiinnerinut periusissialikkatut sammisap oqaasertalersornissaa. Ingerlassassaniipput iliuuseqarfissatut suliaasaqarfinnik pingaarnertut nassuiaassinerit, taakkunani pilersitanik ingerlassassanillu piviusunik pilersitsisoqarsinnaalluni. Suliffigisami suliaasaqarfiusumi suleqatigiinnermi ilaapput Nunat Avannarlerni nunat, kiisalu Savalimmiut, Kalaallit Nunaat aamma Åland, ilaallutik suliffeqartitsinermik suliffeqarnermillu suliaasaqarfiusut, kiisalu suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinut suliffimmilu inatsisilerinermut suliaasaqarfik.

Suliffigisami suleqatigiinnissamik ingerlassat aqutsisuusutut atuuffeqarput, aammalu Nunat Avannarlerni suleqatigiinnerup iluani aqutsisuusutut allagaatinut allanut attavilerlugit isigineqassallutik. Nunat Avannarliit nunarsuarmi nunap ilaatut akulerussimanerpaasutut

Nunat Avannarlerni statsministerit 2016-imit oqaaseqaataannik, aammalu Nunat Avannarlerni suleqatigiinnissamik ministerit takorluugaat *Sammen er vi stærkere* (Peqatigiilluta nukittuneruvugut), 2014-imi akuersissutigineqartoq suleqatigiinnissamik ingerlassat tapersersorpaat. Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa akimuisutut periusissiarisaat – naligiissuunissaq, piujuartitsisumik ineriartortitsineq, meeqqat inuusuttullu, akulerussineq aamma atuuffinni aporfissat – aamma ingerlassassanut ilanngunneqarumaarput.

2016-imi siusinnerusukkut Danmarkimi ministeriusimasoq aamma EU-kommissæri Poul Nielsson, MR-A-p peqqusineratigut suliffigisami suliaasaqarfimmik periusissialikkatut misissueqqissaarineq suliaraa. Misissueqqissaarinerup kinguneraa nalunaarut *Arbejdsliv i Norden – udfordringer og forslag* (Nunat Avannarlerni suliffeqarluni inuuneq – unammillerfissat aamma siunnersuutit), 2016-imi novembarip qaammataani MR-A-p ataatsimiinnerani oqaluuserineqartoq. Nalunaarutip sammisai, misissueqqissaarineri aamma siunnersuutigisai, kiisalu MR-A-p ataatsimiinnermini inerniliussai

ataatsimut isigalugit tassaapput
suleqatigiinnissamik ingerlassassanut
pingaarutilittut tunngaviusut.

Suliffigisami suliassaqarfimmi
suleqatigiinneq ataatsimoorussassatut
unammillerfissanut naleqqiullugit
suliarisat, inerniliussat pitsaanerpaamillu
periutsinut tunngatillugu Nunat
Avannarliit akornanni assigiissutsit
assigiinngissutsillu paasiniarneri,
misissoqqissaarneri oqaluuserinerilu
annertuumik pineqarput. Nunat
ataasiakkaat nunami namminermi
naalakkersuinerimik ineriartortitsinernut
suleqatigiinneq isumassarsiasanik
ilapittuuteqarsinnaavoq, aammali –
attuumassuteqartoorpasissuni aamma
nunat avannarlerni iluaqutaasussanik
pinngortitsisinnaaffiini – immikkoorlutik
pinnatik ataatsimoorullugu nunat
annertuermik pissarsisinnaaffiini
suliassaqarfinni isummiussanik
ataqatigiissaarinissamut
periarfissiisinnaalluni.

SULIFFIGISAMI SULIASSAQARFIMMI SULEQATIGIINNISSAMUT INGERLASSASSAQ PILLUGU

Nunat Avannarlerni atugarissaartutut
inuiagatigiit, inuussutissarsiorfiup
inuillu ataasiakkaat ineriartornerinut
suliffeqarneq aalajangiisutut
inissisimavoq. Nunat Avannarlerni
suleqatigiinnermi ataatsimoorussatut
suliffeqarfik qitiutit ilagaat.
Isumalluutitsinni pingaarnerpaat
tassaapput sulisartut amerlasuut
piginnaasaqartullu, taakkulu Nunat

Avannarlerni suliffeqarfimmut
unammillersinnaasumut aamma
Nunat Avannarlerni inuiagatigiit
atugarissaartut ineriartortinneranut
tunngaviupput. Nunat tamalaat
akornanni Nunat Avannarliit
pitsaaqutigaat angutit
arnallu qaffasissumik
ilinniagaqarsimassuseqarnerat.

Taamaattorli Nunat Avannarlerni
suliffeqarfiit ilaatigut inuiagatigiinni
ineriartornerup, nunarsuarmut
siaruarnerup annertusiartortup,
nunanilu tamalaani unammillernerup
nassatarisaanik annertuumik
allanngortoqarfiussapput. Teknoligiit
sukkasuumik allanngoriartuaarnerat
suliffeqarfiusumi piumasaqarnernut,
piginnaasanik piumasaqaatinut,
aaqqissuussinernut imarisanullu
kinguneqartitsivoq. Allanngoriartorneq
periarfissanik nutaanik arlalinnik
nassataqarpoq, aammali
annertuunik unammillerfissanik
nassataqartitsisinnaalluni.

2018-2021-mi suliffigisami
suleqatigiinnissamut ingerlassassat
suliffigisami suliassaqarfimmi
unammillerfissat pingaarutilitt
arlallit taakkartorpai, qanorlu
ililluni Nunat Avannarlerni
suleqatigiinnerup iluarsiiviginissaanut
ilapittuuteqarsinnaanera nassuiarlugu.
Suliffigisami suliassaqarfimmi Nunat
Avannarlerni suleqatigiinnermut
suleqatigiinnissamut ingerlassassat
najoqqutassat pingaartut arlallit
oqaasertalersorpai. Ingerlassassani
sammisat ajornartorsiutillu Nunat
Avannarliit akornanni oqallinnerni

misilittakkanillu paarlaasseqatigiinnerni qitiusutut inissisimaffeqartussat suuneri nassuiagaapput, ukiunilu sisamani piffissarisami ilisimasanik katersuinnermut aamma pitsaanerpaamik periuseqarnermut assersuutitut tunngavissaalersussaapput.

Nunat Avannarlerni tamani naalakkersuisut suliffeqarfiup ingerlalluartaq ilapittuuteqarfiginissaa, kiisalu piujuartitsisumik siuarsarnermut suliffeqartitsinermullu sulissutiginnittuaput. Nunat Avannarlerni suleqatigiinneq aqutigalugu naalakkersuisut suliamut tassunga paasissutissat isumassarsiallu iluaqutaasut pissarsiarisarpaat.

Ingerlassaqarfiup nalaani suliffigisami suliassaqarfimmi suleqatigiinneq iliuuseqarfigisatut suliassaqarfinnik makkuninnga pingaarnertut sammisaqassaaq:

- Sulisartunik piginnaasalinnaq pissarsiaqarsinnaanerup piumasaqarnerullu akornanni tulluartaqarsiornerup nukittorsarnera, aamma suliffeqarfinnik peqataanerup annertusisinnissaa, ingammik artukkersimaneqartukkaat akornanni

- Arnanut angutinullu suliffikkuminassutsimik nukittorsaaneq, ilaatigut suliffimmut attuumassutilittut nappaatit ajoqusernerillu pinaveersinnerisigut, kiisalu suliffeqarfinnik pissutsit akuerineqarsinnaanngitsut atorunnaarsinnerisigut
- Sulisartut illersugaanerini nikerarsinnaassusaasalu akornanni oqimaaqatigiillu arnerup qularnaarnissaa, kiisalu Nunat Avannarlerni illua'tungeriit pingasuutillugit suliffeqarfinnik iluserititap paarilluarnissaa
- Nunat Avannarlerni suliffeqarfinnik akulerussinerit, naligiilluni periarfissaqarnerit nuttarsinnaanerillu nukittorsarnissaat.

Suleqatigiinnissamik ingerlassassat ulloq 28. november 2017-imi akuersissutigineqarput, 1. januar 2018-imi atuutilissapput, 2021-llu naaneranut atuutissapput.

Periusissiallikkatut iliuuseqarfigisassatut suliassa qarfiit

Piffissami pineqartumi suliffigisami suliassa qarfimmi suleqatigiinnissap pingaarnertut anguniakkat arlallit, Nunat Avannarliit naapiligaannik piffissamut ungasissumut unammillerfissanik periarfissanillu iliuuseqarfigineqartussat sammissavai. Siunissami Nunat Avannarlerni suliffigisami unammillerfissat naapitassaasa taakku ilaat suliffeqarfimmik nunat tamalaanut siammartiternermit, digitaliseeriinermik (qarasaasiaqarfilerinermit), aamma agguaqatigiissatut aningaasaqarnerup atugaalerneranik aallaaveqarput, ilaallutik taakku atorfinitsitseriaatsinut, aqqqissuussinerup qanoq iluseqarneranut aamma suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinut sunniutaat. Imminik ingerlatsisarnerit robottinillu atuinerit suliffeqarfiit tammannerinik imaluunniit allanngortitaanerinik nassataqartitsisinnaapput. Suliffeqarfigisatut inuunermi tamarmi avissaarsimanerup annertusiartorneranik, aningaasarsiakittunik unammillersitaqarnertut, aamma qitiusunut ungasissuunertut ilusilinnik unammillerfissat, kiisalu piginnaanngorsarnernut ilinniaqqinnermullu aqqutissat qitiupput. Suliffeqarfimmi artukkersimaneqartukkaat ilanngunneqarnissaannik pisariaqartitsineq suli taamaappoq,

Europamullu nutserarnej, kiisalu tikerlaat amerliartuaartut pitsanngorsakkamik akulerussitsinerup pisariaqartitaanera aamma annertusarpaat. Nunasisut akornanni suliffeqarfimmi peqataanerup suliffeqarnerullu assigiinngiiaartumik annertussuseqarnera tassaavooq Nunat Avannarlernut unammillerfissaasoq. Suliffeqarfimmi innuttaasut utoqqaliartortut sivisunermik tamaaniittarput, tamannali aamma sulisartut naammattumik pissarsiarisinnaasat qularnaarnissaannut naleqqiullugu unammillerfissaqartitsivoq, tamannali aamma Nunat Avannarlerni atugarissaartitsinermi ikiorsiissutinik annertusiartuaartutut pisariaqartitsinermik iliuuseqartitsivigisariaqarpoq. Tamanna ingammik Nunat Avannarlerni sumiiffinni inuit sulisinnaallutik ukioqartut amerlassusaasa ikiliartuaarfiini atuuppoq.

Nunat Avannarlerni suleqatigiinneq piffissamut ungasissumut unammillerfissanik sammisaqassaaq. Taamaattorli suleqatigiinneq aamma eqaassutsimik aalajangersimasumik atugassaqartitsissaaq, taamaalluni pisariaqartitsinikkut ingerlatsiffiup nalaani pinnaajunnartussanik akit nikerarnerinut tunngasutut unammillerfissanik allatullu siumut oqaatigereersinnaanngisatut pisunik sammisaqartoqarsinnaalluni.

Unammillerfissat ineriartornermullu
 nikikkiartuaarnerit naatsorsuutigisatut
 arlalitsigut imminnut attaveqartuupput,
 taamaattumillu imminnit erseqqissumik
 avissaartinniarni ajornarsinnaallutik.
 Suut tamaasa ilanngullugit Nunat
 Avannarlerni suliffeqarfiit siunissami
 suliffeqarnermut inuiaqatigiinnullu
 assut pingaaruteqarsinnaasumik
 atugassaqarfimmik naapitsilernerannut
 oqaaseqarsinnaanissamut
 tunngavissaqarpoq. Taamaattumik
 unammillerfissat tamakku Nunat
 Avannarlerni suleqatigiinneq aqutigalugu
 qanillattornissaat naleqarsinnaavoq.
 Nunat Avannarliit akornanni
 misilittakkanik paarlaasseqatigiittuarneq,
 sulianut tunngasunik naalakkersuinermilu
 oqallinneq, kiisalu illua'tungeriilluni
 ilikkagaqarneq peqatigalugit
 suliamut tassunga siamasinnerusunik
 akulerussinnerusunillu paasiniaanerit,
 naatsorsueqqissaarinerit, maannakkullu
 siunissamut misissueqqissaarinerit pillugit
 malitseqartitsinerit suleqatigiinnerillu
 tamatumunnga ilapittuutaasutut
 atorsinnaapput.

ILIUUSEQARFISSATUT SULIASSAQARFIK 1

**Sulisartunik piginnaasalinnik
 pissarsiaqarsinnaanerup
 piumasaqarnerullu akornanni
 tulluurtussarsiornerup nukittorsarnera,
 aamma suliffeqarfimmi peqataanerup
 annertusisinnissaa, ingammik
 artukkersimaneqartukkaat akornanni.**

Suliffeqartitsinermik aamma suliffigisami
 suliassaqarfimmi suleqatigiinnermut

tulleriiaakkani pingaarnerutitat
 ilaat tassaavoq arnat aamma
 angutit akornanni suliffeqarfimmi
 peqataatitsinermik sapinngisamik
 annertunerpaamik angusaqarnissaa,
 kiisalu inuit suliffeqarfiup
 avataaniittuartsut sapinngisamik
 ikinnerpaatinnissaat.

Suliffeqartitsinermik aamma suliffigisami
 suliassaqarfimmi anguniakkat
 pingaarnerpaat ilaatigut tassaapput:

**Ingammik suliffeqarfimmi
 artukkersimaneqartukkaat akornanni
 suliffeqarfimmi peqataanerup
 annertusisinnissaa.** Ilaatigut
 suliffeqarfimmi inuusuttut, siviluumik
 suliffissaaleqisut, utoqqaat aamma
 nunasit akornanni piaarnerusumik
 sunniuteqarluarnerusumillu
 akulerussitsinerup sammisarinissaanik
 tamanna nassataqartitsivoq.
 Nangillugu sulisartut akornanni
 napparsimalluni suliaratunngitsoornerup
 annikillisarnissaa, aammalu inuit
 annikillisamik sulisinnaassuseqartut
 ingerlataqarsinnaassutsimillu
 aporfissallit akornanni suliffeqarfimmi
 peqataanerup annertusarnissaa
 pingaartuutinneqarput. Tarnikkut
 peqqissutsikkut ajornartorsiuteqarnerit
 allanngoriartorerat, ingammik inuusuttut
 akornanni ernumanartoqarpoq,
 sianigisarinissaalu pisariaqarpoq.
 Inuit suliffeqalersut suliffimminnik
 attasserusussinnaassanerat, aammalu
 sapinngisamik sivilunerpaamik utoqqaat
 sulisartut suliffeqarfimmiiginnarnissaat
 qulakkiissallugit pingaartuupput.
 Aammattaaq inuit piffissap ilaani
 sulisartuutsut suliffeqarfimmilu

ISS: NORDEN.ORG, YADID LEVY

peqataanerminnik annertusisaqarnissamik
kissaateqartut annertunerusumik
sulinnissamik periarfissinnissaannik
paasillugu suliffeqarfimmi peqataaneq
annertusineqassaaq. Suliffeqarfimmi
suliaqartutut attugaasut assigiinngitsut
peqatigalugit ilanngussaqaarlunilu
suleqateqarneq annertunerusumik
suliffeqarfimmi peqataatitsinissaq
pillugu anguniakkap tikinniarneranut
pingaartuupput.

**Sulisartut pissarsiarisinnaasat
pissarsiariumasallu akornanni
pitsaanerusumik naapertuuttoqarneranik
angusaqarnissaaq.** Qarsunniagassat
annikillisinnaasat, suliffigisamilu

suliffeqarfimmi isumalluutit
pitsaanerusumik atugaanerisa
qulakkeernissaat siunertaralugit
suliffeqarfimmi tulluartsarsiornerup
qanoq ililluni nukittorsarsinnaanera
sammineqarumaarpoq. Sulisartut
aamma sulisussarsiortut akornanni
pitsaasumik tulluartsarsineq suliffinnik
innersuussisartup suliffeqarfimmi
pisariaqartitanik ilisimasaqarnissaanik
aammalu suliffissarsiortunut
sulisitsisumullu attaveqarnissaanik
tunngaveqarpoq. Piginnaasat
akuerineqarneri attuumassutilittullu
piginnaasaqassutsit suli maannakkut
sammisarineqartuupput, tamatumani
aamma sulianut tunngasunut nunamilu

nuttarsinnaassusermut tunngatillugit
piumasaqaatinut, kiisalu inuit ataasiakkaat
suliaqarlutillu peqataanissaat pillugit
naatsorsuutit atuupput.

Suliffissaaleqinerup akiornissaa

sammineqarumaarpoq, suliffeqarnissamut
periarfissat nukittorsarniarneqarput,
piffissamilu sivisuumi suliffissaaleqineq
akiorniarneqarluni. Immikkut ittutut
qaffasissumik suliffissaaleqinissamut
aarleqqutilinni inuusuttut, nunasisut,
aamma inuit najoqqutassatut
annikitsunik piginnaasaqartut tassaapput
inuiaqatigiinni eqimattuusunut
assersuutit. Inuit sulisinnaassutsip
annikillineranik nassataqartumik
annikillisanik sulisinnaassuseqartut naak
suliffeqarusukkaluarlutik annertunerusumik
suliffeqarfiup avataaniileqqapput.
Eqimattunut taakkununga suliffeqarfimmi
peqataanissamik artukkiisut
aporfissaliisutut sulisinnaassutsit
sammisaassapput, aammalu suliaqarnerit
sunniuteqartut, amerlanernillu
suliffeqalersitsillutik ilapittuuteqartut
sammineqassallutik. Tassunga
ataqatigiissillugu Nunat Avannarlerni
suliffeqarfimmi qaangerniagassat qanoq
annikillissinnaanerit periarfissaasullu
nukittorsarsinnaanerit, sulinissamut qanoq
ililluni kajumissaasinnaanerup, qanorlu
suliffiup, isertitat atugarissaarnissamullu
ikiorsiissutit akornanni pitsaasumik
oqimaaqatigiissitsinerup nassarinissaata
sammisarinissaat pingaartuupput.

Suliffeqarfiup pisariaqartitaanut naleqqussakkanik piginnaasanik ineriartortitsinerit siuarsarnissaat.

Sulisartut piginnaasaasa qanoq
pitsaanerpaamik ineriartortitaanissaat

sammineqassapput, tassani
siunertarineqarlutik pissutsinut
nutaanut sungiussisinnaanermut
piumasaqaatit annertusisat
pissarsiarinissaat, aammalu suliffeqarfiup
pisariaqartitaanik piginnaasanik
sulisartut pigisaqartuarnissaasa
qulakkeernissaat. Ingammik inunnut
annikitsumik najoqqutassatut
piginnaasalinnut aamma tunngaviusutut
piginnaasakitsunut, kiisalu suliffeqarfiup
pisariaqartitaanik naapertuutinningsunik
inunnut piginnaasalinnut piginnaasat
ineriartortinnissaannik pisariaqartitsineq
atuuttuuvog. Ilaatigut teknologiimi
ineriartortoqarnerup nassataanik
inuit eqimattut taakku suliffimmi
allannguinnerut pissutsinullu nutaanut
annertunerusumik aamma eqqortiapput.
Tunngavigisamik ilinniagaqarsimassutsip
qaffasinnerusup pilersinnissaanut,
ingammillu inuusuttut pisarialittut
atuarnermik naammassisaqarnerisa
qulakkernissaanut naleqqiullugu
ilinniagaqarfittut ingerlatsivik qitiusumik
inissisimaffeqarpoq. Tamanna
ilutigalugu inersimasut amerlanerpaat
inuunertik naallugu piginnaasanik
nutaanik ilikkagaqarniarlutillu
angusaqarniartuartassapput,
taamaalillutik suliffeqarfimmut
attuumassuteqartuusinnaassammata
– ukioqassuseq, suaassuseq
ilinniagaqarnermullu tunngatillugu
tunngavigisaq apeqqutaatinnagit.
Taamaattumik inuneq naallugu
ilinniarnermut, suliffeqarfimmi
suliffiusunilu ilikkagaqarnermut, aamma
ilinniagaqaqqissinnaanerup tungaanut
siagininninnissaq pingaartuuvog.

ILIUUSEQARFISSATUT SULIASSAQARFIK 2

Arnanut angutinullu suliffikkuminassutsimik nukittorsaaneq, ilaatigut suliffimmut attuumassutilittut nappaatit ajoqusernerillu pinaveersinnerisigut, kiisalu suliffeqarfimmi pissutsit akuerineqarsinnaanngitsut atorunnaarsinnerisigut.

Suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinik suliassaqarfimmi anguniakkat pingaartut tassaapput:

Suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinik suliaqarnerup ingerlalluartup anguniagaqarfigisallu siuarsarnissaa. Inuit nikerarnermikkut allanngoriartornerat, inuiaqatigiinnilu sulisartunik siunissami pisariaqartitsinerup tunngavigaat suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinik suliffeqarfiit pinaveersaartitsisumik suliaqarnerannik sammisaqarnissaq. Suliffeqarfiit ataasiakkaat ingerlanneqarnerat tunisassiornerallu aallaavigalugit najukkami inissisimaffimmi ingerlalluartutut angusaqarniartutullu suliaqarneq suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsit sulisartut ajoqusernissamut nappaateqarnissamullu aarleqquteqaratik tunisassiorlutik isumalimmillu ingerlatsisinnaaffigisinnaasaannik periarfissiisut, napparsimalluni sulinngitsoornerup annikillisinnissaanut, suliffimmi qaffakkiartornerup sivitsornissaanut, aammalu suliffeqarfiusumi artukkersimaneqartukkaat peqataanerannik annertusaanissamut aalajangiisuupput. Suliffeqarnerup

suliffiullu avataatigut inuunerup akornanni pitsaannerusumik periarfissiisumik meeraqarlutik ilaqutariit inuillu ataasiakkaat suliffittaarnissamik periarfissaasa siuarsarnissaat, kiisalu sulisartut utoqqaaneruset suliffeqarfimmi sivisunerusumik suliffeqartuutinniarnissaat pingaartuupput. Suliffeqarfinni ataasiakkaani aammalu suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsini ataasiakkaani iliuutsit siuarsaasut malitseqartitsisullu sorliit atortariaqarneri pillugit annertunerusumik ilisimasat pisariaqarput. Suliffeqarfiit qanoq tamatumingga suliaqartuunerat assut assigiinngisitaarput, taamaattumillu suliassaqarfimmi pitsanngorsaannissamut piukkunnaateqartoqarpoq. Suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsit tunisassiorsinnaassutsimut ilorraap tungaanut sunniuteqartuuneranik paasinninnerup annertusarnera, aammalu ilaatigut napparsimatilluni suliartunngitsoornerup annikillisinnissaanut aamma sioqqutsisumik pensionisiaqalertarnernut iliuutsit sorliit immikkut ittumik ilapittuuteqartuunerat qitiulluinnartuussapput.

Timikkut tarnikkullu suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsit pitsaasut nukittorsarnissaat. Sulisorisat ataasiakkaat isumalluutigisaasa qaffasissumi inissisimaffeqarnerisa qanoq attassinnaanissaat, aammalu taakku tamarmik suliffimminni qaffakkiartorneranni suliffimmi isumannaallisaanermut pissutsit pitsaallutillu piujartitsisut qulakkeernissaat sammineqassapput. Ilaatigut napparsimalluni takkutinnngitsoornermi sioqqutsisumillu pensionisiaqalernermi

takuneqarsinnaasutut unammillerfissanut annertuunut sianigininneq ingammik tunngatinneqassaaq, taakkunani nukinni saanernilu nappaatit, kiisalu tarnikkut inooqatigiinnermi atugassarisat qitiusutut inissisimaffeqarlutik. Tamakku saniatigut immikkut ittutut artukkersimasoqatigiinnut, soorlu sulisartunut inuusuttunut utoqqarnullu, ikinnerussuteqartukkuutaanut, aamma annikillisamik sulisinnaassusilinnut sulisartunut, kiisalu immikkut ittutut suliaqarfigisanut aamma immikkoortortanut/suliffeqarfinnut assigiisaartunut tunngatillugit siaginnittoqassaaq. Aammattaaq suliasaqarfimmi tassani Nunat Avannarliit suleqatigiinnerannut EU-mi suliffimmi isumannaallisaanermik pissutsinut periusissiaa pingaarutilittut tunngaviusaaq.

Suliffimmi pissutsit

akuerineqarsinnaanngitsut, aamma inooqatigiinnermi sumiginnaaneq/suliffeqarfimmi pinerluttoqarnerup atorunnaarsinnissaat. Nunat Avannarliit suliffeqarfittut kajungernartunut qaffasissumik sulianut tunngasunik piginnaasaqarfiusoq qanoq ililluni ineriartorteqqinneqarsinnaanersoq, aamma suliffimmi atugassarisatigut aamma suliffimmi isumannaallisaanermi pissutsitigut qaffasissumik inissisimaffeqartoq nunanit allanit sulisartunik kissaatigisanik aggersaanissamut ilapittuuteqartuusoq sammineqarumaarpoq. Tamanna ilutigalugu annertusisumik sulisartunik takkussuuttoqarnissap aammalu akissarsiakitsuni unammillertoqarnerup pinaveersaartinnissaat malunnartumik

sammineqassapput, taakku suliffeqarfimmi pissutsinik akuersaarnanngitsunik, aningaasarsianik annikillisaanermut aamma Nunat Avannarlerni suliffeqarfimmi immikkoortitsinernut ilapittuuteqarmata. Sammisat taakku pinerluuteqarnermik pinaveersaarisutut iliuitsit aamma atugassat pillugit paasissutissanik aamma misililittakkanik paarlaasseqatigiinnissamut annertuumik piukkunnaateqartitsipput, Nunat Avannarlerni pisortat attuumassuteqartut akornanni piviusumik suleqatigiinnermut nukittorsakkamut periarfissat isumaliutigineqarsinnaallutik.

Suliffimmi isumannaallisaanikkut

pissutsinut periutsinik nakkutillinnillu

ineriartortitseqqinnerit.

Suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinut periutsit sunniuteqartut aamma nakkutilleeriaatsit, ilanngullugit EU-mi suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinut periuseq attuumassutillinnillu pingaarnersiunerit allat pillugit misilittakkat ilisimasallu paarlaasseqatigiissutiginnissaat sammineqassapput. Suliami pingaarutilittut ilaasoq tassaassaaq ilorraap tungaanut sunniuteqarlutillu suliffeqarfinni inerniliussanik nassataqartitsillutik suliffimmi isumannaallisaanikkut pissutsinut periutsit nakkutilleeriaatsillu sorliit pillugit ilisimatusarnermik tunngaveqartumik piviusorpalaarnerullunilu atorineqarsinnaasumik ilisimasat pissarsiarinnissaat.

ILIUSEQARFISSATUT SULIASSAQARFIK 3

**Sulisartut illersugaanerini
nikerarsinnaassusaasalu akornanni
oqimaaqatigiilluarnerup qularnaarnissaa,
kiisalu Nunat Avannarlerni illua'tungeriit
pingasuutillugit suliffeqarfimmi
iluserititap paarilluarnissaa.**

Suliffimmi isumannaallisaanermut pissutsit aamma suliffimmi inatsisilerinermut suliassaqarfik imminnut qanittuupput, taamaattumillu iliuuseqarfissatut suliassaqarfik 2-mi 3-milu anguniakkat ataatsimut isiginiarnerat pingaartuuvoq. Suliffimmi inatsisilerinermut suliassaqarfiup pitsanngorsarnissaanut anguniakkat pingaarutillit ilaat tassaapput:

**Sulisartunik illersuinerup aamma
suliffigisami nikerarsinnaassutsip
akornanni oqimaaqatigiissaarinerup
qularnaarnissaa.** Siunissami suliffigisaaq suleriaatsinik nutaanik aamma suliassanik nutaanik atugassiissaaq. Suliffigisamik aqqqissuusseriaatsit taakku nutaat suliffimmi inatsisilerinermut tunngasutut atorfinitsitseriaatsinut attaveqarfinnullu kinguneqartitsiumaarput, taamaattumillu inunnut ataasiakkaanut, suliffeqarfinnut imaluunniit inviaqatigiinni aningaasaqarnermut killup tungaanut kinguneqartitsissannginnerisa qulakkeernissaat pingaartuuvoq. Sulisartunik illersuinerup suliffigisamilu nikerarsinnaanerup akornanni ilutsinik qanoq pilersitsillunilu ineriartortitseqqissinnaanermut aammalu oqimaaqatigiissitsinermik

qularnaarisinnaanermut nutarsakkamik sammisaq pingaarnerutinneqassaaq.

**Suliffeqarfimmi pissutsit iluarsaassimasat
qularnaarneri.** Nunat Avannarlerni pimoorussamik suliffigisamik attassinissaaq ineriartortitseqqinnissarlu sammineqarumaarpoq, aammalu immikkoortitsinerup, inooqatigiinni sumiginnaaneq/suliffeqarfimmi pinerluttoqarneq qasertumillu aningaasaqartuuneq pinaveersaarlugillu akiorneqarnissaat pillugit suliffeqarfimmi illua'tungerisanik suleqateqartoqassaaq.

**Nunat Avannarlerni suliffeqarfimmi
iluserisap naleqqussarlugulu
ineriartortinnera.** Nunat Avannarlerni illua'tungeriinnik pingasunik tunngaveqartutut suliffeqarfimmu iluserisaaq qitiusuuvoq. Ilaatigut EU-mik aamma nunat tamalaani oqalliffiit attuumassuteqartut allat attaveqarfignerini Nunat Avannarliit suleqatigiinnerisa iluanni ilisimasanik paarlaasseqatigiinneq suleqatigiinnerlu aqqutigalugit Nunat Avannarlerni suliffeqarfimmi iluserisaaq qanoq paaralugulu ineriartorteqqissinnaanerata nassuiarnissaa, tamannalu ilutigalugu iluserisap unammillerfigiligaasa qanoq naapinniarnissaat pingaartinneqassaaq. Aamma suliffiit ilusaannut takkuttussanut naleqqiullugu ilutsip unammillersinnaassusia piujuartitsisuuneralu qulakkeerneqassanerat kissaataavoq. Ataqaatigiiffimmi tassani Nunat Avannarlerni suliffeqarfimmi aqqqissuussinerup annertussusia suliffeqarfimmilu illua'tungeriit

inissisimaffii nukittussusaallu
pingaartuusutut atugassaapput.

ILIUUSEQARFISSATUT SULIASSAQARFIK 4

**Nunat Avannarlerni suliffeqarfimmi
akulerussinerit, naligiilluni
periarfissaqarnerit nuttarsinnaanerillu
nukittorsarnissaat.**

Suliassaqarfimmi tassani akimuisutut
anguniakkat pingaarutillit ilaat
tassaapput:

**Takkuterlaanut nunasisut akulerunnerisa
siuarsarnerat.** Suleqatigiinnissamut
ingerlassassanut piffissarititami
suliffeqarfimmi ingerlatsilernerimik
nukittorsasussanik pilersitanik immikkut
ittumik sianiginnittoqarumaarpoq,
akulerussinerimik iluatsittumik
qulakkeerinissamut suliffeqartuuneq
tassaammat pingaarnerpaatut ilaasut
ilaat, aammalu atugarissaarfittut
aaqqissuussaasuni piujuartitsinerimik
qulakkeerinissamut naleqqiullugu
pingaaruteqarnera pissutigalugu.
Suliffigisami aqutissanik piaartunik,
sunniuteqartunik nikerartitsisuusunillu
qulakkeerinissaq pisariaqartitaavoq.
Iliuutsini takkuterlaat peqataaneri,
suliffeqarfimmi inuiaqatigiinnilu
ingerlatsilernissamut tunngavigisassanik
taakkununnga tunisisut, suliffeqarfimmi
illua'tungerisanik piumassuserlu
malillugu aaqqissuussaaffinnik
oqaloqateqarnerit, kiisalu pisortat aamma
namminersortutut immikkoortortat
akornanni suleqatigiinnerit tassaapput
sunniuteqarluartumik akulerussinissamik

naalakkersuineri pingaarutilittut ilaasut.
Inuiaqatigiinni meeqqat inuusuttullu
akulerunnissaannut siuarsaanermut
tunngatillugu atugarisani pingaarutilik
alla tassaavoq angajoqqaat tamarmik
suliffeqarfimmiinnissaat.

**Suliffigisami naligiissumik
pineqartarnerup naligiissitaanerullu
siuarsarneri.** Suliffigisami
suliassaqarfimmi suleqatigiinnerup
suaassutsimut, immikkut
inuiaassuseqarneq, atuuffigisatigut
aporfissat il.il. tunngatillugu naligiissumik
pineqartarnerup siuarsarnissaa, kiisalu
suliffeqarfimmi ammit qalipaataannik
immikkoortiterinerup pinngitsoortinnissaa
sammisarissavai. Tassani suliffigisap
aamma suliffiup avataani inuunerup
akornanni oqimaqatigiissitsineq
qitiusutut atugaavoq. Ataqaatigiiffimmi
tassani nunasisut arnat
suliffeqarfimmiilernissaannik
pisariillisinnissaa, aammalu suliffigisamik,
ilinniagarisamik ilaqutariinnillu
ataqaatigiissitsinerup pisariunnginnissaanik
suliarisanik sammisaliineq
pingaartuupput. Suliffigisami
suliassaqarfimmi suleqatigiinnerup
aamma ukioqassuseq, suaassuseq,
immikkut inuiaassuseqarneq, inuiaassuseq
il.il. pissutigalugit immikkoortitsinerup
akiornissaa sammisarissavaa.

**Nuttarsinnaassutsip qularnaarnera,
kiisalu Nunat Avannarlerni killeqarfinnik
aporfissanik annikillisaallunilu
nutaat pinaveersinniarneri.**

Ukiut 60-it sinnerlugit Nunat
Avannarlerni kiffaanngissuseqartutut
suliffeqarfik ingerlalluartuusimavoq,
siunissamilu tamatuma attallugulu

ineriartorteqqinnissaa pingaartuuvoq.
Suliassaqarfimmi tassani
suliaqarneq Nunat Avannarlerni
nuttarsinnaassutsimik piffissami tamarmi
pitsanngorsarnissaanik sammisaqassaaq,
killeqarfinni aporfissanik akiuinikkut,
nutaanillu pinngortoqarnissaanik
pinngitsuuisitsiniarnikkut. Suliaq
tamanna EU sianigalugu, aamma
EU-p inississugaatut toqqammavigisat

sianigalugit ingerlanneqassaaq.
Nuttarsinnaassutsip pingaaruteqassusiata
erseqqissaviginissaa pingaartuuvoq,
ingammik sumiiffinnut inuttakitsunut
tamaanilu unammillerfissatut
isigisanut naleqqiullugu, ilaatigut
piginnaasanik pisariaqartitsinermut
tunngatillugu oqimaaqatigiissitsinermut
amigaataasumut tunngasutigut.

EU-mik nunanilu tamalaani suliaqartunik allanik suleqateqarnerit

Immikkoortoqarfiup EU-mik suleqateqarnerup nukittorsartuarnissaa, aamma Europa-Kommissionimit siunnersuutitik takkuttussanik nakkutiginnissaq sulissutigissavai. Nunat Avannarlernut tamarmiusunut EU-mi suliarisat soqutiginaatillit ministerit siunnersuisoqatigiiviani, atorfilltat ataatsimiititaliarsuanni ataatsimiititalianilu sammineqartuarlutillu oqaluuserineqartassapput. Suliami pingaarutilittut ilaasoq tassaavoq killeqarfimmi aporfissat annikillisarlugillu nutaanik pinngortitsinaveersaarinnissat.

Ingammik Suliffimmi inatsilerinermik ataatsimiititaliaq (Arbejdsretsudvalget) EU-mut tunngassuteqartunik pimoorussa qarpoq, sammisaraalu siusissukkut inatsisiliorinikkut aqqusaartakkat, isumaqatiginninniarnertit ingerlanneqartut, EU-mi inatsisaasunik piviusunngortitsinerit, aamma EU-mi eqqartuussivimmit aalajangiussat, kiisalu suliat assingusut allat. Tamatuma saniatigut EK-A Nunat Avannarlerni isumaginninnermik qularnaveeqqusiisarnermik suleqatigiit suliaqartarfinni qulaani pineqartuni ineriartortoqarnermik malinnaaqqusisimapput, killeqarfinni aporfissanik nutaanik pinngortoqarnissaq pinaveersinniarlugu. Nunat Avannarliit-baltiskit-polenimiullu EU-mi

paasissutissiinermik suleqatigiivisa EU-mi suliffeqarfimmi naalakkersuinermik suliaqarnerat malittaraat.

EU-p saniatigut nunat tamalaani sulialinnik pingaarutilinnik allanik arlaqartoqarpoq Nunat Avannarlerni suliffigisami suleqatigiinnermut pingaaruteqartuusuni. Nunat tamalaani sulisartunut aqqissuussivik (ILO) tassaavoq suliffeqartitsinermi suliffimmilu isumannaallisaanermik pissutsinut tunngasunut FN-ip sammisanut aqqissuussivia. Suliffigisami immikkoortoqarfimmi suleqatigiinnissamik ingerlassassat aallartisarfigisatut aqqusaagaani ilaatigut Future of Work'ip, tassaasup 2019-imi ILO-p ukiunik 100-nngortorsiornerata ilaanik suliarisap malittaralugulu sunniiviginiarnera pingaaruteqassaaq. Nunat Avannarliit, kiisalu Savalimmiut, Kalaallit Nunaat aamma Åland siunissami suliffigisamut tunngatillugu ataatsimoorussatut Nunat Avannarlerni isummanik pitsaasumillu periuseqarnermik nalliuttorsiorneq taanna ilapittuuteqartitsissaaq, soorlulusooq suleqatigiinnerup nanginnissaanut toqqammaviussalluni.

Organisationen for Økonomisk Sam-arbejde og Udvikling (Aningaasaqarnikkut Suleqatigiinnissamut Ineriartortitsinermullu Aaqissuussiffik (OECD)) sulianik

siuarsarnermik suliffeqartitsinermillu
pilersitsisunik assut sammisaqartuuvoq.
Suliffigisami suliaasaqarfiusumi Nunat
Avannarlerni suleqatigiiinnermut OECD-p
sulianut tunngasutigut ilisimasai aamma
suliffeqarfimmut attuumassuteqartutut
tunngasuutitanik misissueqqissaarineri
ilassutaasutut ilapittuutitut

atorsinnaaffeqarput.
Ilaatigut EU-mit, OECD-mit aamma
ILO-mit sinniisuutitat attuumassutilittut
ataqatigiiffinni ataatsimiinnerni,
ataatsimeersuarnerni il.il. peqataaqqullugit
qaaqquneqartassapput.

Suliassaqarfimmi aaqqissuussinerit

Suliffigisami suliassaqarfimmi Nunat Avannarlerni suleqatigiinnermut Nordisk Ministerråd for Arbejdsliv (MR-A) pingaarnertut akisussaaffeqarpoq, aammalu Nunat Avannarlerni suliffeqartitsinnermut, suliffimmi inatsisaasunut aamma suliffimmi isumannaallisaanermut pissutsinut akisussaaffeqartuusunut ministerinut suliffigisami suliassaqarfimmi ataatsimoorussatut unammillerfigisanik pitsaanerpaamik qanoq naapitsiniartoqarsinnaaneq pillugu oqallinnermut misilittakkanillu paarlaasseqatigiinnermut pingaarutilittut ingerlasaqaarfiussalluni.

Suleqatigiinneq Nordisk Embedsmandskomiteé for Arbejdsliv (EK-A)-mit aaqqissuunneqarpoq, taassuma MR-A-p missingersuutaanut malittarisassianik inississuineq agguataarinerlu isumagisarlugit. Sulianik maannakkut pisunik aallartisaanissamik malittarinninnissamillu suliffigisami suliassaqarfimmi Nunat Avannarlerni suleqatigiinnerup isumaginissinnaaneranut eqaassusilikkatut aaqqissuussinikkut iluserisaq qitiulluinnartuuvoq. EK-A aalajangersimasunik pingasunik ataatsimiititaliorsimavoq – Suliffeqarfimmut ataatsimiititaliaq, Suliffimmi isumannaallisaanermik

pissutsinut ataatsimiititaliaq, aamma Suliffimmi inatsisaasunut ataatsimiititaliaq – pisariaqartitsinerlu naapertorlugu atuukkallartussanik ataatsimiititaliortarpoq. Ataatsimiititaliat saniatigut aamma Nunat Avannarliit-baltiskit-polenimiullu EU-mi paasissutissiinermik suleqatigiivi ipput, taakku suliffeqarfimmi naalakkersuinermik, suliffimmut attuumassutilittut inatsisaasunik aamma suliffimmi isumannaallisaanermik pissutsinik EU-p suliarisaanik pingaarnerutillugit malittarinnittuullutik.

Ataatsimiititaliat suleqatigiillu akisussaaffigisatut suliassaqaarfinni immikkoortuni nunat akornanni ilisimasanik misilittakkanillu paarlaasseqatigiinnermut pingaarutilittut inissisimasuupput. Tamakku saniatigut MR-A-mut aamma EK-A-mut siunnersuuteqartartussaapput.

Aammattaaq Suliffigisami suliassaqarfimmi Nunat Avannarlerni suleqatigiinnermi Helsingforsimi Nordisk Institution for Videreuddannelse inden for Arbejdsmiljøområdet (Suliffinni isumannaallisaanermik pissutsinut suliassaqaarfiup iluani llinniagaqaqqinnermut Nunat Avannarlerni llinniarfik (NIVA)) ilaavoq, takuuk qupperneq 10. Tamatuma saniatigut nunat avannarlermiunut inuusuttunut, Nunat

Avannarlerni nunami allami sulinissamik kissaateqartunut nuttarnermik ineriartortitsinermillu ingerlassaq Nordjobb-programmi Nordisk Ministerråd for Arbejdslivip aningaasaliiffiqeqatigivaa (www.nordjobb.net). MR-A-ttaaQ Nunat Avannarlerni suliffigisami suliassaqaarfik pillugu paasissutissiinermik ingerlassaq, skandinaviamiut tuluilu oqaasiinik oqaasertaligaq aningaasaliiffigaa (www.arbejdslivinorden.org).

Tamakku saniatigut najoqqutassalikkatut suleqatigiinnerup nunat pisuni

piviusuni assut iluaqutiginnaasaannik suliffigisami suliassaqaarfimmi Nunat Avannarlerni pisortatut inuit akornanni pingaartunik attaveqaarfinnik pilersippai. Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa iluani Nunat Avannarlerni najoqqutassalikkatut suleqatigiinnerup saniani aamma pisuni arlalinni qangalili ukiuni arlalinni ingerlanneqarsimasuni annertuumik Nunat Avannarlerni najoqqutassaligaanngikkatut suleqatigiinnerup atugaasuunera taakkartorneqassaaq.

Suliffinni isumannaallisaanermik pissutsinut suliassa qarfiup iluani Ilinniagaqaqqinnermut Nunat Avannarlerni Ilinniarfik

Suliffinni isumannaallisaanermik pissutsinut suliassa qarfiup iluani Ilinniagaqaqqinnermut Nunat Avannarlerni Ilinniarfik (Nordisk Institution for Videreuddannelse inden for Arbejdsmiljøområdet (NIVA)) tassaavoq Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa ataani Nunat Avannarlerni suliffigisami suleqatigiinnerup iluani Nunat Avannarlerni ilinniarfiusoq (www.niva.org). NIVA-p suliarisai EK-A-p aalajangersagaanik periusissialikkatut pisinnaatitaanermik aallaaveqarpoq.

NIVA-p suliarisaa pingaarneq tassaavoq suliffimmi peqqissutsip aamma suliffimmi isumannaallisaanermik pissutsit pillugit ilisimasaniq siammarterinissamut ingerlatsivissatut atuunnissaq. Nunat Avannarlerni pitsaanerusemik suliffigisami atugaqarnissamik ilapittuuteqartunik nutaatut pilersitanik suliffimmi isumannaallisaanermik pissutsinut tunngasunik pingaarutilinnik oqaloqatigiinnissamik NIVA pilersitsissaaq. Tamatuma saniatigut qaffasissumik ilisimatusarsimaffittut inissisimaffimmi – ingammik suliassa qarfinni nunami ataatsimi naammattumik

pisinnaassusilittut annertussutsinik amigaateqarfiusuni oqalugiaqattaarnernik oqallinnernillu, workshoppinik isumasioqatigiinnernillu aaqqissuussinikkut NIVA Nunat Avannarlerni annertunermik naleqassutsimik pilersitaqassaaq.

Suliffimmi peqqissutsimik aamma suliffimmi isumannaallisaanermik pissutsinik suliassa qarfik tassaavoq akimuisutut suliassa qarfiusoq, suliffigisami allanngornerit ilutigalugit unammillerfissat allanngortuullutik. Ukiuni takkuttussani unammillerfissat immikkut ittut 2021-p tungaanut piffissami NIVA-p suliarisaani takuneqarsinnaassapput, ilaatigullu makkununga tunngasuussallutik: Innuttaasut utoqqaliartortut sulisinnaasut, suliffigisami tarnikkut inooqatigiinnermi aarlequtaasinnaasut, teknologiimik nutaamik ineriartortitsineq, suliffigisami ajutoornerit sunniuteqarluartumik pinaveersaartitaaneri, siunissami suleriaasissat suliffimmilu atugarisanut taakku sunniutigisaat.

ASS.: NORDEN.ORG, MAGNUS FRÖDERBERG

ASS.: NORDEN.ORG, YADID LEVY

Suleqatigiinnissamik ingerlassassap piviusunngortinnera

Suleqatigiinnissamik ingerlassassami matumani unammillerfissat iliuuseqarfigisassatullu suliasa qarfiit eqqartorneqartut suliffigisami suliasa qarfimmi 2018-2021-mi Nunat Avannarlerni suleqatigiinnermi qitiussaa pput.

Suleqatigiinnissamik ingerlassassaq MR-A-mut missingersuummi takuneqarsinnaavoq, ataatsimiititaliallu taakku pingasut suliarisaannut tunngavigisanik aamma suliasa qarfiup sinneranut aqutsisuullutillu nassuiaasuussapput.

Ilisimasanik nutaanik pilersitanillu nutaanik pinngortitsinnermut ilapittuuteqartumik ataatsimoorussamik, ingerlaavartumik qanittumillu oqaloqatigiinnerup, paasissutissanillu paarlaasseqatigiinnerup attatarinissaa immikkoortoqarfimmi immikkut ittutut pingaartuutinneqarput. Suliaqartuusut arlallit, soorlu suliffeqarfimmi illua'tungeriit, ilisimatusarfiusut, kiisalu attuumassuteqartutut suliaqartut pisortallu akornanni oqaloqatigiinneq pissaaq. Suleqatigiinneq nunat namminneq toqqammavigisaasa iluanni nunami namminermi naalakkersuinerup ineriartortinneranut isumassarsivittut atorineqarsinnaavoq, aammali attuumassuteqartutut

iluqautaasutullu naliliiffigineqartillugit isummersuutit ataqatigiissaariviginerinut tunngaviusinnaalluni. Suleqatigiinnissamik ingerlassassaq piviusunngorsarlugulu atuutsinneqalerumaarpoq, ingaammik siulersuisut suliarisaannut aamma ataatsimiititaliat suliffeqarfinnut pilersaarutaannut atatillugu. Ataatsimiititaliat aalajangersimasut suliniutinut aningaasat killissaqartut atorsinnaavaat, taakkulu misilittakkanik paarlaasseqatigiinnissamut ilisimasanut tunngatillugu tunngavigisap pitsanngorsarnissaanut pingaarnertut atortarpaat. Ilaatigut Nunat Avannarlerni nunat suliarisaasa, kiisalu taakku sunniutaasa akornanni assigiissutsit assigiinngissutsillu nalunaarsorlugillu misissueqqissaarfigisarlugit. Suliniutit suleqatigiinnissamik ingerlassassap piviusunngortinnissaanut ilapittuissapput.

Aamma suliffigisami suliasa qarfimmi maannakkut sammisat pillugit Nunat Avannarlerni ataatsimeersuaaritsinerit arlallit ingerlanneqarumaarput. Ataatsimeersuaarnerit ilisimasanik misilittakkanillu paarlaasseqatigiinnermut tunngavissiipput, ataatsimiittarfigisassanik pilersitsisarlutik, aamma attaveqatigiinnermik ineriartortitaqarlunilu suliaqarnermik siuarsaallutik.

ASS.: NORDEN.ORG, YADID LEVY

Oqaloqatigiinneq annertuumik MR-A-p, EK-A-p, maannakkut ataatsimiititaliaasut, aamma Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa allattoqarfiani, kiisalu suliffeqarfinni illua'tungeriit akornanni pissaaq. Suleqatigiinnissamik ingerlassassanut illua'tungeriit siunnersuuteqaqquneqassapput, aammalu pisartut malillugit MR-A-mi ukiumoortumik ataatsimmiinnernut atatillugu maannakkut pisutut suliffigisami sammisat pillugit illua'tungeriit pingasut akornanni oqallinnernut qaaqquneqartassallutik. Pingaaruteqarneratigut suliaqartut allat, kiisalu siunnersuisartut ataatsimiititaliaallu qaaqquneqartuassapput.

Tamakku saniatigut immikkoortoqarfiup immikkoortoqarfiit akimorlugit pilersitani, assersuutigalugu statsministerinit, MR-SAM-imit imaluunniit Nordisk Rådimit ingerlanneqartussanngortitani peqataasarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Suleqatigiinnissamik ingerlassassap suliadini tamarmiusumi Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivisa piujuartitsisumik

ineriartortitsinermut periusissiaa ilanngutissavaa, aammalu attuumassuteqartuuneratigut siumut isiginniffissat qupperneq 2-mi eqqartorneqartut naligiissitaaneq, meeqqat inuusuttullu, akulerussineq aamma atuuffigisani aporfissaqarnerit ilanngutissallugit. Suliffigisami suliassaqarfiup aamma Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivini immikkoortoqarfiit allat suleqatigai, ingammik Nordisk Ministerråd for Social- og Helsepolitik (Isumaginninnermut Peqqinnissamullu Naalakkersuinermut Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi) (MR-S), Nordisk Ministerråd for Bæredygtig Vækst (Piujuartitsisutut Siuarsarnermut Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi) (MR-Vækst) aamma Nordisk Ministerråd for Ligestilling (Naligiissitaanermut Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi) (MR-JÄM). 2021-mi suleqatigiinnissamik ingerlassap matuma atorunnaarnissaa sioqqullugu ingerlassassamit misilittakkanik malitseqartitsisoqarumaarpoq.

Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi
Nordens Hus
Ved Stranden 18
1061 København K
www.norden.org

Nunat Avannarlerni suleqatigiinnermi ataatsimoorussatut suliffeqarfik tassaavoq qitiutitanut ilaasoq. Sulisartut amerlallutillu piginnaasaqartut tassaapput isumalluutitsinni pingaarnerpaat, tassaappullu Nunat Avannarlerni suliffeqarfimmut unammillersinnaasumut, aamma Nunat Avannarlerni atugarissaartutut inuiaqatigiit ineriartortitaanerannut tunngaviusut.

Tamanna ilutigalugu Nunat Avannarlerni suliffeqarfiit allanngoriarfiit annertuut atugassaraat, ilaatigut inuit katitigaanerisa allanngoriartornerinik, nunarsuarmut siaruarnerup annertusiartorneranik, teknologiip ineriartorneranik aamma nunat tamalaani unammillernerup malitsigisaannik.

2018-2021-mut suliffigisami suleqatigiinnissamut ingerlassassat suliffigisami suliassaqaqfimmi unammillerfissat taakku pingaarutillit arlallit taakkartorpai, qanorlu Nunat Avannarliit suleqatigiinnermikkut iluarsiviginissaannut ilapittuuteqarsinnaanerat nassuiarlugu.